

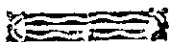
A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BETSBÖL Szombaton 21. Februáriusban 1789.

Hazánkbeli — különbb-külömbb-féle Tudóstások.

Az érdemet nagyra betsülni és meg-jutalmaztat.
ni tudó Felség, a' *Septemvirális Táblának* ed-
dig volt edgyik nagy érdemü Tagját M. *Semsey An-*
drás Urat, a' F. edgyesült Udvi Magyar Kantzel-
láriánál *Referendáriusnak* nevezni méltoztatott.

Az érdemre, böltsefségre, ifjúságra és szépségre te-
kinteni szokotlon némán süketeskedő vak Halál megint
kárt tett Hazánkknak virágos kertében. Ezen folyó
kónapnak 13-dikán le-szakasztá itten *Palásfi Márton*
Ur életének ifjúsága 'fengélyében lévő virágát. Meg-
fosztá Nemzetünket egy nagy-reménységü ifjútól;
ki szép Tudományai, sok Országoknak 's Nyelvek-

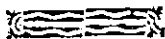

nek esmérése, de főképpen Lelkének Nemessége által, mind azok előtt, valakik őtet esmérik vala, kedves vólt. Ezen érdemes Urnak halála Nemzetének kárt, Attyafiainak és Baráttynak pedig nem kis szomorúságot okozott.

Minthogy az egy másután 14 napok alatt ki-maradozott Magyar és Erdély-orzági Posták még most hozzák nekünk hirül az Arviz által esett történeteket, mi-is tsak most szolgálhatunk a' mi Erd. Olvasóinknak ezekkel. — Budáról Febr. 11-dikén azt írják: „Ezen hónapnak 7-dikén hirtelen áradni kezdvén a' Duna, Budának és Pestnek alacsonyabb részeit egynéhány órák alatt el-foglalá. 8-dikban már Ó-Buda, az ugy nevezett *Rádtz'* Város, *Vizi-Város* *Ujj-Város* nagyobb részén viz alatt valának edgyik felől, más-felől pedig Pest egy vízzel körül kerített Szigethez hasonlónak látszik vala. 8-dikban délután már kezdett vala ezen viz-áradás szemlátomást apadni; de a' következendő éjtszakára megint nevedni kezdé, és az-óltától fogva 11-dikig semmit nem apada, hanem ennek fel-emelkedett magosága azon 1775-dik esztendőbéli rendkívül való Viz-áradáshoz tsak nem hasonló vala; és 4 egész napok alatt az apadásról még tsak reménységet sem nyújta a' Lakóloknek. Pesten fellyül, a' Szigettel által-ellenben egy kezét formált vala a' Duna, mellyel Pestet egy kelletlen hizelkedéssel nyakon öölvén, a' hadi betegek' házánál foly vala a' viz vízfsza a' Dunába. A' hadi Ispotály minden-felől körül lévén véve a' víztől, a' betegeket az alsó szobákból a' felsőkbe költöztetni kéntelenítettének. A' külső Városok-

fokban fok 1000 embereknek oda kellett a' magok házaikat hagyni, és némely házak öfzve-is omlot-
tanak. A' kár, mely itten a' Duna által okoztatott meg-betsülhetetlen; de még veszedelmesebb lett vól-
na, ha a' Tiszt-vifelők és Elöljárók által előre jó
rendelések nem tétettenek vólna; de ezek fellyülről
Tudósítást vévén a' viznek áradásáról, a' Népet vi-
gyázatra serkentették — sőt egy sebessen repülő *Sta-
féta* által az alább fekvő Duna-melleyéki Helységek-
nek-is azonnal tudokra adatott, és rendelések tétet-
tek. Ezen rendkívül való véletlen Ar-viz, némely
helyeken a' háznak fedelét vitte -el magával, és
csak a' tsupa kö-falakat hagyta; melyből ki-ki kép-
zelheti, a' 2 Magyar Hazában mennyi károkat te-
hetett. Ezen ár-vizet minden előre látók képzelhe-
tik vala a' véghetetlen hóból; mert csak Bétsnek
belső Várofsaiból 100-ezer szekér hónál többet hor-
dottanak-ki az idén; Erdélyben pedig, a' Tordáról
jött szova bé-vehető Tudósítás-szerint, majd minde-
nütt két singnyi magofságú vala a' hó. — — Ezen
szörnyű hó és hideg, a' Téli-szállásban lévő számos
katonákkal edgyütt, Erdélynek némely részeiben
egy kis szokotlon drágaságot okozott vala. Szeben,
ben 1 mázsa szalonna 40 forint, Tordán és Kolos-
várt 30. — Egy font marha-hús, Kolosvárt, hól a'
Gyulai fegyveres fiai közzül 3000-en fekülznek va-
la Téli-szállásban, 5 krajtzár. Tordán 7 pénz. 1
tolyás egy pótra vala; mely ezen a' kis *Gozsán*
földjén szokotlan hifloria. Azonban semmi Gabona
némüben rendkívül való szükség itten nintsen.

Egy Brekháinville Sergéből Török fogságba esett Kapitánynak Schoderernek fogságából küldött Levelé.

En alább irt szerentsélen adhatom — — tudtára, hogy én, az én Augustusnak 11-dikén esett fogságom után, Septembernek 12-dikén, a' velem edgyütt fogságba esett katonasággal, kiknek számok 45-re mégyen, Konfiántzinápolyba, a' *Bagnó* nevű foglyok' házába meg-érkeztem. Az én sok sebeim által okoztatott kinnyaim, az én külömben-is nyomorúlt állapotomat fokkal keservefebbé tészik. Ezen foglyok' házában velem edgyütt vagyon most 1 Orosz Obester, 1 Obesilájdinánt, 3 Májor, 3 Kapitány és 12 alsóbb Tisztek: a' Tsászárt Táborától pedig Kapitány *Vájnert*, Zászlótartó *Donzely*: a' második Székely Regimentből Kapitány *Jeleki*, Kapitány *Rofetor*, fő Hadnagy *Martini*, fő Hadnagy *Gájtz* és all Hadnagy *Jani*. — Az Orosz Sergétől Zászlótartó *Fenegyvaszi*, az Erdődi Húszár Sergétől Hadnagy *Kotzi*; közönségesen, a' Strá'samestertől kezdvén alá 516 férfiak; de a' kik között szököttök-is vagynak, mivel itt a' Keresztény szökött katonát Kémnek tartván, azokkal-is fogoly módra szoktanak bánni. Minnyájon vasban dolgoznak, és a' Portától kenyérnél és viznél egyebet nem kapnak; sőt a' vizet-is ollykor pénzen kel hozotniak. A' mi Felséges Tsászáruk' kegyelméből minden itt lévő Tisztei hónapoként 20 Piáfiert, az az: 21 for. 40 krt. kapunk. A' Strá'samester 10 Parát, a' Káplár 8-at, a' Frájter 7-et, a' köz-ember 6-at kapnak (*Egy Para a' mi pénzünk-szerint 4-edfél pénz, az az: egy póltra fél-pézt.*) Nékünk Tiszteknek, a'

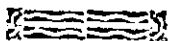
Fels. Tsáfszár Uniformát ad a' fogságban-is; a' Törökötől pedig semmit sem kapunk. Konstantinápolyban *Bagnóban*. Sept. 25-dikén 1788. Kapitány *Scholderer*. — Ezen Levelet nem azért iktattuk ide, hogy ez által azt hitessük-el a' mi Olvasóinkal, hogy a' mi foglyainknak máig-is így légyen állapotjuk; mert az-óltától fogva nagyot változhatott,

Konstantinápoly. *A' Konstantinápolyi Diványnak hadi Plánuma, mely-szerint ezen esztendőben a' maga ellenségei ellen fog harcolni.* — Mi ezen mingyárt itt alább irt Levélnek igazságáról kezelséget nem fogodhatunk; de minthogy minden Közönséges Német Levelekben kerüli a' Világot, mi-is a' mi Erd. Olvasóinknak udvarlani bátorkodunk vele. *A' Plánnum* ez: „Mennél nagyobb vala ennek-előtte egy néhány hónapokkal a' Portának az ő békeféségre való készsége, annál nagyobb már most mind a' Népnek mind a' Diványnak hadakozáshoz készülő dühös indulatja. *A' Divány* a' maga tsatára állittandó Népének számát fél-milliomra pótolja. Ezen halhatatlan nagy Tábor, az 1683-ban esett hadakozásnak *Plánuma*-szerint 3 nagy Táborokra fog osztotni. Ezek közzül az első, melynek Vezére maga a' *Szultán* fog lenni, Horváth-országon keresztül Magyar-országra szándékozik Buda Várának ostromlására. — A' második *Printz Szelim* alatt, kijenek Tábori-készületei már Drinápolyba meg-érkezteknek lenni tartotnak, fog jöni *Viddinen* keresztül egyenesen a' Bánátba, és *Tömösvárig* meg-nem fog állani. — A' 3-madik, az Oroszok ellen mégyen az *ujj Kajmókány* alatt, és minékutánna a' *Románzop*

Táborát a' maga lófark Zászlói alá appritotta vizs-
 fza - veszi Moldovát és Khotzimat. Annak-utánna
 Ukránián korezttül Lengyel-országba nyomúl, hól
 ezen hiv frigyessétől 100-ezer főből álló Táborral
 segittetik; az utolsó Muszkát-is egész Pétersburgig
 fel-vadászfza és mindent el-pusztitt. — Ezen Levél-
 ben erő-felett való dolgokkal hizekedik a' Divány
 magának ki-ki láthatja; de hogy a' fel-buzdúlt Né-
 nek belső zenebonáját el-kerülhesse, mindent ígér
 már most; és a' Népek sokosága között Konstán-
 tzinápolyban ki-hirdettetett, hogy *Akhet* maga-is
 a' Táborba mégyen, és addig a' maga Udvarába
 vizsfa-nem tér, míg a' maga 2 ellenségeivel vagy
 Bétsben, vagy Pétersburgban a' békelesség punktu-
 mainak alá-nem irat — azonban — Bétsben a' bé-
 kelesség-felöl - való reménység Inemry mindenekben
 szünt-meg.

Moldovából írják : „ A' mint mi végire mehet-
 tünk, Benderben 3 nagy Külső-orzági Inzsinerek
 találtatnak. A' mi az eleségbéli dolgát illeti ezen
 Erősségnek, fél-éztendőre enniek és inniok-való elég
 van; de az Orosz ágyuk és Sergek illy sokára vá-
 rakozni éppen nem akarnak. Egy a' mi Jóakaró-
 ink bözzül (írja a' Levelező) némely jegyzéseket
 teve Bendernek mostani ostroma alkalmatosságával,
 mely ez : „ Az Oroszok az ő mostani hadakazó
Plánumjoknak éppen azon a' pontyán láttatnak ál-
 lani, mellyet még a' fellyebb múlt Török háború
 alkalmatosságával ki-mérvén, most akarják arról a'
 magok akkori tzéljokot szerentséfen tökéletességre
 vinni. Még ekkor kívánnyák Vala a' Portától a'
 Feke-

Fekete - Tengeren való szabad hajókázást, és a' Tengeri szorosokon való szabad által hajókázást a' Közép-Tengerre, és azt, hogy a' Porta a' Krimia fél-szigetjén való fő uralkodását engedné által; de ez ekkor egész mértékben tökéletességre nem mehetvén; végre tsak ugyan ollyon szerentsékek valának, hogy Krimia fél-szigetje által-engedtetvén, ez által a' Tatároknak az Orosz határokba való gyakor bé-ütéseknek vége-szakada. Annakutánna *Kerfonésusi* építették, és itt egy kereskedésbéli közösülést állítának-fel; mely fok idegen Tartományokra, nevezetesen Konstantinápolyra ki-terjedhessen. Az ujjonon épült *Kerfon* Várofsának edgyik Kapu-felére ezen fokot jelentő igéket metztették vala-fel: „*Ez az az út, mely Konstantinápolyba viszen.* Már most Oszakov is meg-van véve, melly környülállás ezen hajdoni tzélt még nagyobb reménységgel láttatik táplálni. Ez a' tzél, némelleyek itélete-szerint, Görög-orzágnak viszfza-vétele, és annak hajdoni vírágzására való hozása egy részről, más részről pedig Magyar-orzágról, még az ezután áfandó tsatarnák által, a' Közép-tengerre való hajókázás és kereskedés.

Szeben 3. Febr. Az innen jött Levelek azt írják: A' körülöttünk lévő Sergek már kezdettenek imitt amott mozgani. Ennek-előtte egynéhány napokkal egy *tzug* Húzfárság a' Veres-toronyi Pafzshoz közelebb *Schelenberg*-felé elé-mozdult. — A' *Rimnikben* el-fogatott és itt Szebenben fogságban tartatott *Mustafa Ofzman* Bafa a' napokban innen *Károlyfejérvárra* vitették. E' még-fög hóltig emlé-

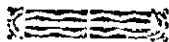

kezni a' maga itt vólt fogságáról ; mert ennek az egész Városban szabad lévén széllyel járni, mindenkor tsak egy Káplártól kilírtetvén, a' nevezetes Társaságokba vala szabad bé-menetele, és mindenütt egész betsülettel fogodtaték. Mi az ő maga-viféléseivel meg-elégedtünk; de ő-is tellyes meg-elégedéssel vala a' mi eránta mutatott szivefségünk eránt. Ezen *Mustafa* egy Görög Vallású Papnak fia, ki magát a' *Mahumed Záfzlója* alá környül-metéltette vala. Életének ifjabb esztendeit, a' mostani Oláh-orfzági Hertzegnek *Mavrojéninek* Társaságában a' Tengeri-tólvaj-hajókon töltötte. Minekutánna *Mavrojéni* a' *Kaputány* Balsa és más alattomban való hamis-lelküségek által annyira vitte vólna a' maga sorsát, hogy Oláh-orfzági Hertzegséget ért, meg-émlékezett a' maga hajdoni kötél alá való Pajtás-sáról, és ezt a' maga Tartományában külömbb külömbb hivatalokra emelte. *Osmon* az egész Hertzegségben mintegy fő-gondvifelő vala, a' mostani háborúnak kezdetéig, a' midőn az Oláh-Sergeknek fő Vezérévé téteték. Még soha egy hivataljában-is magát olly derekasint nem vifelte, mint ebben; a' honnan a' Nagy Vezér tavaly 100 ezüst darabokat küldött vala néki azért, hogy azt a' magokat legjobban vifelt katonái között oszfa-ki; de a' maga fogságáig kettőnél többet nem vala alkalmatósága azokból ki-osztani, a' többit magával Szebenbe hozta vala fogságba.

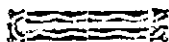
Jegyzések.

A' mi Török fogságban lévő Tisztjeinktől megint 2 Leveleink vagynak, mellyekkel rövid órában
szol.

szolgálni fogunk: addig-is jelenthetjük, hogy a' *Nádasdi* Sergebéli fő Hadnagy *Gergei* Ur bizonyoson életben vagyon, ki *Káránsebesnél* el-esettnek tartatik vala, és a' *Török* fogságból Levelet küldött.— A' *Pofonyi* Levelekben azt írják, hogy itt a' *Vürmzer* Húszár-Sergének Verbunkja állittatik-fel. — A' napokban megint 16 Batalion gyalog és 4 Batalion Granátéros mene az alsó szélek-felé. — Csak az ágyuknak *Pléfig* és *Therésia* Váraig való költöztetések 300 ezer forintokra számláltatik. — A' F. Tsáfszár a' maga előbbeni egészségét tökéletesen megnyervén, úgy tartatik, hogy leg-előbb-is *Zemlinbe* fogna vagy 14 napokra menni; minthogy már némely *Tábori* készületeit ő Felsőségének ide le-is költöztették e. h. 12-dikén. — *Pest*ről a' Gróf *Vartensleben* Ur egészségéről nem igen öröndetes hírt vevénk tegnap. — A' *Tóth-ország*i Széleken minden meg-mozdult, és mind a' két rész már nyughatatlanságban vagyon; azért a' Széleken lévő Sergek parantsolatot vettenek, hogy fegyverben állyonak. — Ama nagy érdemű Vezér *Báró de Vins* Ur a' napokban beteg hozaték ide, és helyette az ideig tartó Vezérséget *G. Vallis* Ur vevé kezéhez *Horváth-országban*. — *Pesten* 70 Háznál többet öfzve-ontott az ár-viz. — A' *Velentzei* Közönséges-társaság, hogy a' Tsáfszári részén lészen és a' *Porta* ellen hadakozni-fog, már jelentette és keményen készül. — A' múlt héten *Kedden* Orvosi-tanátsot tartának *Bétsben* a' F. M. *Báró Laudon* lábára, melynek kétség-kivül bizonyos nyavallyája lészen, 's midőn a' Doktorok nézegetnék innen-is túl-is a' Lábot, kérdi *Laudon*;

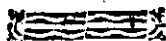
No! hát mi baja? Semmi sem egyéb Kegeyelmes Uram, felelnek a' Doktorok, hanem *Podágra*; melynek leg-jobb orvofsága a' járás és mozgás. Ugyé? No nem-is kel hát az Orvoslásáról gondolkodni, felel *Laudon*; mert 14 napok alatt hozzá fogok én ennek az Orvoslásához magom; és ha a' *Podágrát* a' mozgás meg-gyógyítja, ennek a' lábnek, ha élek, több mozgása lészzen a' Nyáron, hogy sem meg-
gyógyúlhasan.

Egy hitel-felett való Tudósítás.

Pétérsburgból Rigába, innen Régensburgba és az innen jövő Közönséges Levelék által Bétsbe 's az egész Világra ezen Tudósító Levél lépe-ki a' napokban, melyet Bétsben előre jelenthetjük, senki sem hiszen — de minthogy a' köz-mondás-szerint — az Ördög nem aluszik! — valami talált volna lenni belölle — mint közönséges hitel-felett való hirt ide iktatom: mely így következik:

„ *Riga 15. Jan. „ A' Dec. 17-dikén esett Oszakov* szerentsés meg-vételének közönséges öröme alkalmazatóságával, következő, örömünket sárba tapadt, szomorú Tudósítást vészünk Pétersburgból; hogy ezen Várnak bírása tsak egynéhány órákig tartott, és hogy tsak a' fok vér-ontásra szolgálattott legyen alkalmazatóságot: ugyan-is — *Muran Hafsán Saráskier*, ki a' Nagy Vezértől azt a' parantsolatot vette vala, hogy a' maga alatt lévő 10-ezer főből álló Néppel, a' Decembernek 18-dikán ki-ütő *Oszakoi* Népnak segítségül legyen; már Dec. 16-dikán olly közel érkezett vala ezen Várhoz,
hogy

hogy alig vala attól 4 mért-földnyire. Azon étzaka ki-akará magát Táborával edgyütt nyugodni, hogy másnapra virradolag annál frifsebb erővel kezdhesen előtte lévő útjához, és hogy éppen 18-dikra érhesen a' parantsolotba adott punktumra. De midön az Oszakovi véghetetlen ágyu szózatot meghallotta vólna, ugy gondolkozott, hogy az Oroszok bizonyoson alkalmatofságot szolgáltatának az Oszakov örzőinek, mely-szerint kéntelenítettének előbb ki-ütni egy nappal, hogy sem az ő Nagy-Vezéré-től vett parantsolatja tartja; azért a' leg-sebesebb utat vészi egész Táborá eleibe, és repülő szárnyokon meg-érkezik Oszakovhoz egynéhány órákkal az után, midön már az Oroszok a' Várban vólnának. A' belső hidak, mellyek az Oroszoknak a' Várba való menetelre szólnak vala, roszfűl valának őrizettel meg-rakva, a' honnan a' Seráskiertől leg-ot-tan el-foglaltatának; az Oroszok, kik az 5 óra alatt tett Vár ostromlásában és prédában el-bádyadtanak vala, igen gyenge és vigyázatlan ellent állást tehetének, ezen Oszakov meg-vételen fel-dühödött 10-ezer Népnék. A' Török foglyok-is ujra fegyverhez nyulának, a' honnan olly nagy vér-özön támoda, hogy az egész Orosz népség közzül tsak 1800 hagyatván életben, a' többi mind le-aprították. — Ha Hertzeg *Potemkin* a' meg-vett Oszakov Várában egy listes hordon irhatott a' Bétsben lévő Orosz Követ H. *Gallitzinnak* ez-előtt a' szomorú költött történet előtt Levelet, és Kurirt küldhetett Bétsbe; ha ő életben vagon, egynéhány órákkal azután megint mást küldhetett vólna; vagy ha ő-is

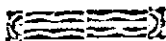
az el-estek' vagy el-fogottak' száma-között volna, leg-alább Varsóban bizonyoson tudnák ezt eddig a' *Diétában*; de a' múlt hónapnak 22-dikéig még semmit sem tudtanak belőlle; azért ezen | Tudósítást mi költeménynek tartjuk mind-addig, míg Bétsbe Orosz Kurir nem hozza ezen hirt.

Mig azért az ezen hírrrel jövő Kurir el-érkezék, azon Tudótást, melyet minden Levelek bizonyosnak erősítenek, könnyöbben el-hihetjük t. i. — Hogy Orosz Vezér *Kaminszkoy* Januáriusnak 4-dikén egy 12-ezerből álló Török Tábort a' maga Benderbe menő útjában (ezek-is Bender' óltalmára mennek vala) azok-közzül mintegy 1000-et le-vágott és 200-at fogságra vitt, és egynéhány ágyukot nyert vala prédába. Mi Bétsben szüntelen a' Bender meg-vételéről való hirt várjuk. — Azt hiszik a' Politikusok, hogy ha mi Belgráddal, az Oroszok pedig Benderrel hamar kézzen lehetnének, a' békeség még ebben az esztendőben talpra állana; mert ezt sok Europai Udvarok, nevezetesen a' Berlini Udvar tellyes igyekezettel dolgozza; de az Orosz és a' mi Udvarunk kívánsága sokkal nagyobb, hogy sem azt a' Porta addig meg-igérje, míg nem meg-oltoroztatik, és egy két három pohar etzetet vele ki-itatnak. — 15 millióm Oroszlány Tallért kénék a' Portának hadi-költséget fizetni azon-kivül, hogy a' kívánt Tartományokat és Erőlségeket által-kék engedni. — A' Fejedelmeknek tanító Mestere *Grotius* azt mondja: „ *A' ki szerentséfebb a' hadakozásban a' soha selettebb nagy dolgok' kívánsával ne-terhelte a' maga ellenségét; mert ez-által kétttségbe esésre*

és veszedelmes következfekre kényszeriti ötet ; mely által magának-is gyakorta árthat — a' szerentse gömbölyü — nem tudhatjuk előre merre hengeredik.

A' mostani békeiség' Izerető Prufszus Király, az edgyetlen egy *Fridrik'* hadakazó tüzével még tellyes Ministériumot nem régiben-is , a' Berlieni Levelek-szerint, arra öztönözte , hogy tellyes igyekezettel az *Europai* békeiségnek ki-dolgozásán légyenek ; és minden hadi-készületei tsak erre tzeloznak ; — de hijába ; mert látja azt előre mind a' Király , mind a' Ministérium , hogy ha most Prufszia jobb-kezével a' fegyvert keményen a' bal-markába tsapván azt nem kiáltja : *macht euch fertig!* énekelt Szent *Dávid* Dántzigról — 's hátha még *Sléhiában*-is más nyüfiben tálálnák szöni a' gyótsot ? — néki a' békeiség firhangja alatt-is mozogni kel ; a' Politikusok' itélete szerint.

Laváter, (az a' hires ábrázot tekintésből itéző tudós Férfi , kiről közönségesen azt tartják , hogy tsak a' szeme közé nézett a' szegény legénynek , 's meg-mondotta 14 nap múlva-is mit fog álmodni) ennek a' mi *Biká* hátan lovaglott szerelmes *Kis-afszonyunknak* *Europának* egykor jobban a' szemé közé tekintvén , azt jövendölte vala , hogy előbb 3 *Monárkhák* meg-halnának , és annakutánna lenne az *Europai* Státusokban nagy változás ; ha tsak ezen *Kis-afszonyunk* formájából való itéletét el-nem hibázta ; minthogy a' *Szépek'* mostani mödi ortza fellese nagy akadályára lehetett az itéletnek.

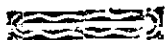
Elegyes Tudósítások.

A' Spanyolok ujj Királya *IV-dik Károly* a' *II-dik Josef* példája-szerint kezdette a' maga Uralkodását; mindent ujjit, jobbit és változtat; minden Attya és Nagy Attya adótságait számba vette és fizeti. — Az Eretnekeket halálra nyomozó széknek eddig minden tagjai a' Szent *Domokos* Szerzetébéli Papokból valának; most az ujj Király parantsolt, hogy ezen Itélő-székbe más Szerzetébéli Papok is bé-ülhessenek — a' minthogy már ezen Itélő-székbe a' napokban egy *Páter Longi* nevezetü Pap a' Sz. *Ferentz* Szerzetéből üle-bé. Ezt ugyan a' Sz. *Domokos* Szerzete egy kevéség fül vakarva szemléli; de a' Sz. *Ferentz* Szerzetébéli Pappok is szintén ugy az Oltár' szolgái mint a' Sz. *Domokosé*. — Ez az Eretnekeket halálra nyomozó Szent szék most már egynéhány esztendőktől fogva koránt sem olyan irgalmatlan *Madritban*, a' mint mi a' régi Egyházi historiák után gondoljuk. Azért, hogy *Péternek* homályosobbatska a' szeme mint *Pálnak* — azért ötet mingyárt halálra nem itélik most, tsak a' Nép között Vallásbéli zendülést ne-indittson, mellyért mindenkor méltó volna a' mérséklett büntetés — vagy a' Keresztényi Vallás linor mértékén fellyül ne-böltselkedjék, a' mostani fél-tudósok szokása-szerint. A' ki az egyenest görbétskének, és a' görbét egyenesetkének nézné-is már most; módot keres ezen Sz. Szék, hogy ötet élfzel és okkal egyenesebb nézővé tegyék — Pápa szemet tefznek az orrára, hogy a' természetzi Valóságnál nagyobbban elő adott dolgokat jobban fel-vehesse, és ugy nézhessen, mint mások. Itt a' Ki-

Királyi Udvari Mester-emberek között-is nagyon már születet *Helvetziai* Vallású Magyarfi; kit az Udvar Párisból maga vitetett ide — nagy betsületben nagyon azon-kivül, hogy a' Vallását csak szemére-is vetnék. Mi meg-hiszfzük, hogy ezen Párisból ide vitetett Magyar Mester-ember (született Magyar Nemes-ember Debretzeni-fi, neve *Imbro*) csak ugyan nem ollyon, mint akármellyik Debretzeni *Hentes*; ki valaminek csak a' szagától-is irtóznék; de elég az, hogy Vallását (ha Vallás a' Név; mert csak névvel külömbezünk a' *Kristusról* neveztetett Keresztények, nem a' dolognak fundamentomában, a' mint egy Olofz író írja) még meg-nem változtotta, 's még-is nagy betsületben tartatik, a' mint a' mi ott járó, vele esmeretes Magyar *Kabinét* Kurirjaink befzélik, — Itt valaki azt gondolhatná, hogy én egy itze bor mellett írom most ezen Ujságot, hogy olly nagy *Kurásim* van az igazat (egy bölts író után) ki-mondani; de én nem-is látom által (szól az író) ha az én Szeretömnek — a' meg-bóldogúlt Tsáfzárnénak — egy kedves Barátomnak — ama hires Frantzia-orfzági Tólvajnak *Kartusnak* képeket a' háló-szobámba tartom, miért nem tarthatnám a' Kristusét, vagy az ő Szent Annyáét *Máriáét* — ha a' képet magát, a' mennyiben csak festés nem imádom-is; minthogy az imádás egyedül a' láthatatlan *Istent* illeti; Ezek nékem rofsz gondolatra alkalmatofságot nem szolgáltattak.

A' Báró *Vukhásovits* gyüendő félben lévő szabad Sergérol azt írják a' Tudósítók, hogy ezen Szerég nem csak nagy elő-menetellel gyül, és már is

nagy

nagy számra szaporodott, hanem mind vállagatott férfiakkól-is fog állani, melyhez hasonló Szabad-seregéről még nem mindenek emlékeznek. A' többi között meg-engedte ő Felsőge *Vukásovitsnak*, hogy a' Horváth-oroszági 4 Szélbéli Regimentekből 10 légenyt vállagathassan magának; a' Tiszteket maga teszi a' maga tetszése-szerint — és ezen Szabad-sereg mellett egy Kompánia vállagatott Húszár-is léfzen, vagy a' mint gondoljuk több is: mert *Pétárd* azt írják, hogy a' *Vukásovits* Szabad-seregére nézve ide-is egy Felsőges Rendelés érkezett; hogy a' *Gréfen, Vurmzer és Erdödi* Húszár Sergeiből bizonyos-számú Húszárokat vállagathassan magának; Ezen Szabad-seregbe másut-is mind vállagotva gyűjtik a' férfiakat, melyből minnyájon egyenesen azt gondoljuk; hogy ezen Sereg a' *Skutari* Bafa-ollora léfzen; és már nem-is fognak az el-indulással hofszosan késni; mivel a' hajók ezeknek számokra már készen állanak.

Az Emberi Nemzet Szépjeire nézve két szembe-tünhető nevezetes dolgokkal szolgálhatunk a' mi Magyar Dámáinknak u. m. — A' mi fő Hertzeg Asszonyunk *Elisabetha* a' szép mesterségek' Tudós-társaságától, a' múlt hetekben; ezen tanult Társaság tagjává választaték. — Az Ifjú Gróf *Károliné* pedig már szinte 2 hónapjától fogva Magyar nyelvtanítót tartván maga mellett; Nemzeti nyelvünket olly szorgalmasan és olly nagy előmenettel tanulja, hogy minden órán fellyül haladja azokat, kik Hazánk külfözeiben születtek: a' mint már egy-néhány Magyar Gavallérok' más Nemzetbeli Hitessén meg-történt.